

“בפרויקטים של תשתיות לבנק יש תפקיד קריטי”

מה המשותף למתקן ההתפלה הגדול בעולם, לתחנת הכוח באשלים ולעיר הבה"דים בנגב? תשאלו את ליאור מנצר, מנהל מערך מימון פרויקטים ותשתיות בבנק הפועלים. ראיון

מעיר הבה"דים במדבר ועד גילוי הגז בלב ים, ממתקן ההתפלה שורק דרך כביש 6 בואכה הרכבת בירושלים – לאן ואיך שלא תיסעו ברחבי הארץ, תמצאו את עצמכם בתוך או ליד פרויקט תשתיות גרנדיוזי במימון ובהובלה של בנק הפועלים. לא הרבה יודעים זאת, אבל הבנק לא רק מממן את הפרויקטים אלא גם שותף מוביל בכל תהליך התכנון שלהם.

ליאור מנצר

“זוהי הציונות של המאה ה-21”, אומר ליאור מנצר, מנהל מערך מימון פרויקטים ותשתיות בבנק, שחוגג 20 שנות פעילות. “אפשר לראות את ההשפעה והעוצמה בכל תחום משמעותי”. לטענתו, החלוציות והוותק הם רק חלק מהסיפור. “כשאתה צובר ניסיון וביטחון, אתה מרשה לעצמך לספק פתרונות ייחודיים, גמישים ויעילים יותר. במציאות של שינויים קיצוניים וחוסר ודאות, זה דרמטי”.

את צעדיו הראשונים עשה המערך הבנקאי בכביש חוצה ישראל, אי שם בשלהי המילניום הקודם. מאז הוביל יותר מ-30 פרויקטים בהיקפים של למעלה מ-38 מיליארד שקל בכל התחומים: אנרגיה, תחבורה, התפלת מים, ביטחון ועוד.

בין היתר גם: מתקן ההתפלה בשורק (הגדול בעולם) שמספק 150 מיליון קוב בשנה, תחנת הכוח התרמו-סולארית באשלים, אולי המתקדמת והמתוחכמת בעולם בהספקת אנרגיה ירוקה, עם 50 אלף מראות שקולטות את קרני השמש ומכוונות אותן לעבר דוד ענק בגובה רב, תחנת הכוח דוראד שליד אשקלון, סיטי-פס, מפעילת הקו האדום בירושלים, השתתפות מרכזית בתמר ובלווייתן בתקופה שבה נושא הגז כולו היה עדיין בחיתוליו בארץ ועיר הבה"דים בנגב.

באיזה היקפים כספיים מדובר?

“פרויקט ממוצע הוא בסדר גודל של מיליארד שקל. אמנם יש קטנים יותר במאות מיליונים, אבל פחות מהסכומים האלה זה כמו לירות בתותחים על זבובים. המנגנון מאוד מורכב, בכל עסקה יש הרבה יועצים מקצועיים חיצוניים – משפטיים, טכניים וסביבתיים. התשומות כאן אדירות”.

כגוף מממן, עד כמה הבנק לוקח חלק בפרויקט עצמו?

“בפרויקטים של תשתיות לבנק יש תפקיד קריטי, הוא לא רק מספק אשראי אלא גם נותן פתרונות. הוא זה שיושב ומנתח היום מה יהיו הסיכונים בעוד 20-30 שנה ומה עלול לקרות בהקמה ובתפעול השוטף. ברור שאי אפשר לחזות כל תקלה אבל בתכנון נכון, עם סגירה פיננסית ובדיקת נאותות ראיות, מזהים סיכונים ובונים 'בנדלים' – כריות ביטחון שבאמצעותן אפשר להתמודד עם הקשיים שיצוצו במורד הדרך. מכאן הצורך האמיתי בגמישות וביצירתיות. עניין נוסף הוא המיקום של הבנק במשולש: בין היזם לבין המזמין, שהוא המדינה, בעוד שבין שני האחרונים קיים לעיתים מתח מובנה, הבנק הוא הגורם שיכול לאזן ולקדם את הפרויקט באופן אובייקטיבי. המדינה גם מייחסת לשיקולים ולצרכים של הבנק משקל גבוה, כך שאם הוא מתעקש על משהו, היא מבינה שהוא מהותי ולא בבחינת 'נייס טו האב'.”

איך בפועל מאושר פרויקט?

“זה תלוי בענף. יש מכרזי תשתית של החשב הכללי באוצר או של משרד הביטחון. בתחום האנרגיה אלה בעיקר רישיונות שניתנים תחילה באופן זמני למי שמוכיח תנאים שנקבעו מראש. מי שעומד בהם יכול לקבל אישור לייצור ומכירת אנרגיה ל-20 שנה במחיר מובטח או בתנאים מועדפים. רוב הפרויקטים בשנים האחרונות היו באנרגיה. אגב, בגלל המצב הביטחוני וכנראה גם שוק ביטוחי-פיננסי פחות מפותח, המכרזים וההיתרים בישראל מביאים בחשבון אפשרות לנזק כתוצאה מ'כוח עליון והמדינה מספקת הגנות לריבית'.”

איזה עוד פרויקטים מעניינים מתוכננים בשנים הקרובות?

“אנחנו בשלב אחרון של סגירה פיננסית לתחנת כוח בבאר טוביה ולטורבינות רוח בגולן. אנחנו שותפים במימון מאגרי כריש-תנין ובקנה עוד פרויקטים ענקיים של משרד הביטחון שנשמח להוביל: קריית התקשוב בבאר-שבע, קריית המודיעין ליד עומר ופרויקט המרה"ס לאיחוד המרכזים הלוגיסטיים. יש עוד כמה שעל הפרק: כביש 16 בכניסה החדשה לירושלים והקו הירוק של הרכבת הקלה בבירה.”

יש מחשבות לצאת לחו"ל?

“בינתיים הכל כחול-לבן ויש לנו כאן מספיק עבודה, אבל גיבשנו רעיונות והתחלנו לחלום על פרויקטים בחו"ל בשותפות עם מוסדות פיננסיים מקבילים בארה"ב ובאירופה. לדעתי כבר עכשיו יש לנו יכולת לעשות את זה ואני מניח שנפנה לשם בשנים הקרובות.”

